

§ 848, stk. 2, om anonymitet, og af de regler om undtagelse af oplysninger og om anonymisering, som er indeholdt i lovforslaget. Justitsministeriet er på denne baggrund enig med Retsplejerådet i, at hensynet til vidnebeskyttelsen ikke giver grundlag for i videre omfang end foreslået af Retsplejerådet at fravige udgangspunktet om, at enhver bør have adgang til aktindsigt i domme og kendelser mv.

2.1.3.5. Lovforslaget er på den baggrund i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 15 og 20 (forslag til retsplejelovens kapitel 3 a, jf. navnlig §§ 41 b, 41 c og 41 e, og § 218 a), og bemærkningerne hertil.

2.2. Parter aktindsigt

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. I civile sager gælder med ganske få undtagelser et ubetinget princip om fuld kontradiktion. Parterne har således under sagen adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere alt materiale, der indgår i sagen, herunder domme og kendelser.

Den adgang til aktindsigt, der følger af kontradiktionsprincippet, gælder under sagens gang. Når sagen er afsluttet, reguleres parter adgang til aktindsigt af retsplejelovens § 41.

Ifølge retsplejelovens § 41 har parter i civile sager som udgangspunkt uden videre krav på udskrift af retsbøgerne og fremlagte dokumenter. Aktindsigt kan ifølge bestemmelsens ordlyd helt eller delvis nægtes, såfremt hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt gør det betænkeligt at meddele aktindsigt. Det samme gælder, såfremt det må befrygtes, at en udskrift vil blive benyttet på retsstridig måde.

De undtagelser fra aktindsigt, som er opregnet i § 41, gælder således ikke for den adgang til aktindsigt, der under sagens gang følger af kontradiktionsprincippet. Undtagelserne i § 41 er da også navnlig møntet på straffesager og ses i trykt retspraksis ikke at være anvendt i civile retssager.

2.2.1.2. I straffesager har tiltalte krav på at få udskrift af dommen, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 5. Bestemmelsen gælder kun direkte, når tiltalte ikke er til stede ved domsafsigelsen, men tiltalte må i alle tilfælde antages at have et absolut krav på at få en udskrift af dommen.

Aktindsigt i retsbogen reguleres af retsplejelovens § 41. Sigtede eller tiltalte har således som udgangs-

punkt krav på aktindsigt, men aktindsigt kan dog helt eller delvis nægtes, såfremt hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt gør det betænkeligt at meddele aktindsigt, og det samme gælder, såfremt det må befrygtes, at en udskrift vil blive benyttet på retsstridig måde.

Aktindsigt i retsbogen begrænses endvidere i visse situationer af andre regler i retsplejeloven, f.eks. retsplejelovens § 748, stk. 5-7.

Med hensyn til aktindsigt i *sagens dokumenter* må der sondres mellem dokumenter, som har været fremlagt i retten i forbindelse med sagen (»fremlagte dokumenter«), og andre dokumenter (»politiets materiale«).

Aktindsigt i *fremlagte dokumenter* reguleres af retsplejelovens § 41 på samme måde som aktindsigt i retsbogen, jf. herom ovenfor.

Aktindsigt i *politiets materiale* i verserende straffesager reguleres af retsplejelovens §§ 745-745 b. Ifølge disse bestemmelser har forsvareren som udgangspunkt adgang til politiets materiale og kan forevise det for sigtede eller tiltalte, men må ikke uden politiets tilladelse overgive materialet til sigtede eller tiltalte. Hvis hensynet til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand eller til efterforskningen af en anden verserende sag gør det nødvendigt, kan der gives forsvareren pålæg om ikke at videregive de oplysninger, som forsvareren har modtaget fra politiet, eller forsvarerens aktindsigt kan efter rettens bestemmelse begrænses.

Retsplejeloven indeholder ingen regler om aktindsigt i politiets materiale i verserende sager, når der ikke er nogen forsvarer. Sigtede eller tiltalte har heller ikke efter forvaltningsloven krav på aktindsigt i politiets materiale i en verserende straffesag, jf. forvaltningslovens § 9, stk. 3, og § 18.

Rigsadvokaten har imidlertid udsendt en meddelelse om aktindsigt i verserende sager, hvor sigtede/tiltalte ikke er eller vil blive repræsenteret af en forsvarer (Meddelelse nr. 8/98 af 29. juli 1998). I meddelelsen anmoder Rigsadvokaten om, at der efter princippet om meraktindsigt gives aktindsigt i politirapporter vedrørende de faktiske forhold i forbindelse med lovovertrædelsen, tekniske oplysninger og sigtedes egen forklaring, når der fremsættes anmodning herom, og hvor der åbenbart ikke foreligger nogen misbrugsrisiko. Ifølge meddelelsen kan der ligeledes meddeles aktindsigt i andre oplysninger i sagen, f.eks. vidneafhøringer, såfremt det efter en konkret vurdering anses for ubetænkeligt.